

NYT LOTTOSPIL SKAL SIKRE KULTURARV OG SMÅ HÅNDVÆRKSFAG

MF Alex Ahrendtsen

Kontakt: Mobil 6162 5154

OVERSKUD FRA NYT KULTURARVSLOTTOSPIL SKAL GÅ TIL KULTURARV OG SMÅ HÅNDVÆRKSFAG

FAKTA

- I Frankrig indførte man i 2018 Loto du patrimoine (Kulturarvslotto), hvor overskuddet går til at sikre fransk kulturarv. (https://fr.wikipedia.org/wiki/Loto_du_patrimoine)
- I 2018 blev der i Frankrig uddelt knap 1,5 mia. kr. til 231 restaureringsprojekter. (https://www.lemonde.fr/culture/article/2019/01/16/loto-du-patrimoine-19-6-millions-d-euros-attribues-a-231-projets_5410165_3246.html) Omregnet til danske forhold ville det svare til ca. 150 mio. kr. om året.
- I Danmark er der fx brug for 225 mio. kr. over de næste ti år for alene at redde 91 af vore vigtigste fortidsminder. (<https://www.kristeligt-dagblad.dk/danmark/historiske-ruiner-er-i-fare-falde-sammen>)
- Slots- og kulturstyrelsen havde i 2018 ca. 2,6 mio. kr. til rådighed til istandsættelse/ restaurering af fortidsminder, heraf ca. 900.000 kr. til 2.800 stengrave og andre forhistoriske fortidsminder og ca. 1,7 mio. kr. til historiske ruiner. Der anvendes ca. 2 årsværk til opgaven. (Svar til Alex Ahrendtsen, 2. oktober 2018)
- En række fredede bygninger i statens eje som fx Frederiksborg Slot, Kronborg, Sønderborg Slot og Gråsten Slot årligt mangler ca. 20 mio. kr. til vedligeholdelse. (Kilde: Dansk Byggeri)
- Hertil kommer bevaringsværdige træskibe og fredede bygninger i privateje.

DER ER BRUG FOR PENGE TIL AT STØTTE KULTURARV OG SMÅ HÅNDVÆRKSFAG

Følgende bør etableres:

1. Et kulturarvslottospil, hvor overskuddet skal gå til at sikre dansk kulturarv, dvs. fortidsminder, ruiner, fredede bygninger, bevaringsværdige træskibe m.fl.
2. En national indsats for at sikre og styrke kulturarvs-håndværk.

1. Kulturarvslotto

Vi bør efter fransk forbillede et oprette et kulturarvslotto, der skal drives af Danske Spil og være underkastet lovgivning, så vi sikrer os, at pengene går til formålet.

I en tilstandsrapport fra Slots- og Kulturstyrelsen fra 2017 er Danmarks 91 vigtigste ruiner gennemgået.

Konklusionen er meget klar. Vore fortidsminder har det ikke godt. Der skal bruges 22,5 mio. kr. årligt over de næste ti år på at rette op på de vigtigste. Dertil kommer et tilsvarende beløb på ca. 20 mio. kr. årligt for at sikre statens slotte. Med et kulturarvslottospil vil ruiner og fortidsminder som Hammershus, Trekroner og andre kunne blive sikret for eftertiden.

Samtidig er der en lang række fredede bygninger og fortidsmindeer i statens eje, der har brug for reparation og udbredning af slid. På Frederiksborg Slot fx, som er et af de smukkeste rokokslotte i Nordeuropa, nedbrydes sandstenene. Det samme gælder for Kronborg, Sønderborg Slot og Gråsten Slot.

Det skal være muligt at søge penge gennem kulturarvslottofonden til privatejede fredede bygninger, der forfalder, og som ejeren ikke har råd til at renovere. Det samme gælder for den sejlene kulturarv i form af bevaringsværdige træskibe, der i dag modtager midler gennem Skibsbevaringsfonden, der uddeler statslige midler til vedligeholdelse. Midlerne dækker desværre ikke behovet.

Frederiksborg Slot. Smuldrende sandsten understøttet af trækonstruktion.
Foto: Alex Ahrendtsen

2. En national indsats for at sikre og styrke kulturarvshåndværk

Forudsætningen for at sikre kulturarven er, at der findes håndværkere, der kan udbredre skaderne. De

er ganske enkelt uundværlige, hvis kulturarven skal sikres. Derfor skal der udarbejdes en national indsats, der understøtter dette.

Der findes stadig små virksomheder, der har specialiseret sig i dette arbejde, men midlerne og udbuddene fra staten bliver færre og færre, hvorfor det også bliver sværere at ansætte lærlinge, hvilket er forudsætningen for, at faget overlever.

Der er brug for at synliggøre små kulturarvshåndværk som stenhuggere, stukkatører, tækkere, skibstømrere, m.fl. i en koordineret national indsats. Det sker allerede nogle steder. Fagskolen Learnmark i Horsens har fx bygget helt nye faciliteter til stenhuggeruddannelsen, og EUC Nord i Nordjylland har planer om at lave en restaureringskole, men hvis der ikke kan ansættes lærlinge i virksomhederne, vil unge, der er interesserede i at påbegynde en kulturarvsuddannelse, se sig om efter andre muligheder.

Midlerne fra et kulturarvslotto vil kunne skabe en finansiering for de små håndværksfirmaer, der er meget afhængige af en sikker drift. En sådan finansieringshorisont vil kunne sikre fagenes overlevelse, så der også i fremtiden er gode fagfolk til at passe på vores kulturarv.

I Sverige og Norge har man fx nedlagt deres stenhuggeruddannelser. De tyr nu til danske håndværkere for at få løst deres restaureringsopgaver. En investering i små kulturarvshåndværk kan med andre ord skabe importindtægter.

Truede håndværk

Billedskærer. Blytækker. Brolægger. Bronzestøber. Bygningsmaler. Dekorationsmaler. Essesmed. Forgylder. Formstikker. Glarmester. Gørtler. Jernstøber. Kobbersmed. Murer. Møllebygger. Blikkenslager. Stucolustro. Snedker. Stenhugger. Stukkatør. Tækkemand. Tømrer trædrejer